

NEMZEDÉKI VALLOMÁS

Megjelent az Ellenzék „Vasárnapi Szó” c. mellékletében ez év október hó 15-én.

AZ ÉLET TÉNYEI határozottan mutatják, hogy az erdélyi magyarság lélekben önmagához tért. Ölelő karját is mozdítja már, hogy végre magához vonhasson mindenkit, aki magyar. Valahányan vagyunk, mind megilletődött tanúi vagyunk az Eszme anyai mozdulatának, mely a cselekvő egység vágyát és áldását sugározza felénk.

Ebben a történelmi időben az új férfinemzedéket illeti az első szó, hogy ennek az egységnek sürgető szavát hallassa. Igen, a szó és a kötelesség minket illet mindenekelőtt. Húsz esztendő alatt nagy útat tettünk meg, amíg idáig eljutottunk. Kemény szellemi harcokat kellett vívniunk a tényekkel, az előttünk járó nemzedékkal, egymással és önmagunkkal egyaránt. De annyi küzdelem után, most már elmondhatjuk legalább: a körülöttünk ható tényeket ismerjük és az előttünk dolgozó nemzedéket türelmellenségünkkel többé nem zavarjuk. Ha valaha szép és nyugtalanító díszek voltunk a nemzet építőményén, most erős híd vagyunk, mely az előttünk járókat összeköti a nyomunkba lépő ifjúsággal. Népünk kiáltó szükségai és a feladatok sürgető parancsa ösztönös erővel sodortak egymáshoz minket és rendelték közös munkára. Többé nem arra nézünk, amiben eddig különböztünk, hanem tudatosan arra, amiben ma egyek vagyunk. Nem fegyverszünetet, hanem békét kötöttünk egymással, mert mindnyájunk felett győzött a népünk iránti felelősség. Ez a béke tisztességes, bátor és férfias leszámolás; s hiszünk abban, hogy az önös egyén legyőzése és legyőzetése árán, minden erdélyi magyar között megköthető ez a béke.

Mint nemzedék, sok alkalommal és sok alakban állottunk már nemzetünknek nyilvánossága elé. Erős azonban a hitünk s ez a hit férfiasan kötelez, hogy ez az újabb nemzedéki kiállás minden eddiginél mélyebb, szorosabb és öntudatosabb alapokon nyugszik. Építő és céltudatos szellemi összefogás ez, melynek meg kell teremtenie azt a szintetikus életfelfogást, ami szellemi védőboltozat gyanánt, oltalmazóan borulhat fölénk és tarthat együtt egy nemzeti családban.

Lejárt az idő, melyben a különálló részletigazságot és részletfeladatot szolgálta egyén és csoport. S eljött, amikor egyetlen gondolatban és parancsban kell legnagyobb igazságainkat és életérdekeinket összefoglalnunk. Ennek a gondolatnak és parancsnak mindenekfelett uralkodnia kell, hogy egyetlen akarat alá rendelhessen minden erdélyi magyart és egyetlen tengely köré csoportosíthasson minden intézményt, közületet és különálló egyént.

Az egyetlen és mindent összefogó gondolatot abban a kijelentésben foglalhatjuk össze, hogy mind magyarok vagyunk. A szá-

munkra kötelező parancs pedig így szól: Magyar életformát akarunk! Magyarok vagyunk és magyar életformát akarunk tehát mindig és minden körülmények között, mert ez Istentől elrendelt végzés s reánk bízott feladat.

Örök viszonylatban magyarságunk nem új magyarság, hanem szerves folytatása az egyetlen és időtlen magyar léleknek. Nyakig a történelem mostani árában küzködve, magyarságunk mégis új magyarság, mert az időtlen és ki nem meríthető magyar lélekből azt a gondolatot fejezi ki, amelyik ma tart meg minket. Az örök magyarság maga a nemzeti Génusz, kinek a jobbán nem a gazdagok és az előkelők ülnek, hanem az időtlen Eszme, mely a vérből fellámaszt és a mámorból kiragadja az alkotó értelmet. Itél az igazság örök törvénye szerint, melynek három alkotó eleme: az erkölcs, az erő és a munka,

Mint időtlen magyarok, eme törvény alatt kívánunk élni s szüntelenül vágyakozva arra, hogy három ágazatába alázzal hordjuk, ami bennünk örök emberi és magyar.

A történelem mostani árában küzdve a magyar valóságot és értékét kutatjuk, elmével és szívvel. S amikor úgy érezzük, hogy történelmünkben, nagyjaink szellemi alkotásaiban és népünk műveltségében máris megtaláltuk, egyszerre és egyforma tisztelettel ragadjuk meg mind a hármát. A történelem tanítása szerint a nemzettest éltető és megtartó ereje társadalmában nyugszik. Számunkra tehát ma a magyar társadalom az ösztönös sorsközösségen túl az az öntudatos munkaközösség, amelyet a nemzettest különböző rétegeinek egymásért végzett testvéri szolgálata éltet. Éppen ezért a nemzeti megbecsülés és elismerés mértékévé, egyénekké és intézményekkel szemben, a tényleg elvégzett munkát és szolgálatot tesszük. Feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy népi közösségünknek erkölcsi és gyakorlati megújulása egyaránt bekövetkezzék. Az erkölcsi megújulásban döntő tényezőnek egyházainkat tekintjük, míg a gyakorlati megújítás főleg a Népközösség intézményére hárul.

Öntudatunkat azok a modern magyar látók és gondolkozók edzették, akiknek kritikája rádöbentett a magyar kérdésekre és rámutatott a magyar értékekre. A meder, amelyet kiástak ők, szomjasan és önként kínálkozik arra, hogy szellemi életünk abban folyjék tovább. A kérdésekre, melyeket feltártak, mi meg akarunk felelni; s azokra az alapokra, miket kritikájukkal megtisztítottak, új magyar életformát akarunk építeni.

A gondok és feladatok között, melyek nemzedékünk vállára szakadtak, talán egyik sem olyan súlyos és jelentős, mint ennek az új életformának a megépítése. Az elme és az akarat vajadásokban megtisztulva keresi a magaslátot, ahonnan legjobb emberi áttekin-téssel elindíthatja ezt a munkát. Kell-e mondanunk, ami oly természetes: szemünk a magaslatról is az örök magyar életformát keresi először. Tanulni szeretnénk belőle és okosodni rajta, hiszen az újnak alapja csak a réginek java lehet. Az emberi szabadság és a nemzeti fegyelem csodálatos ötvözete, mely ezer éven át övezte a magyarság homlokát.

Nagy füzér apró láncszemei vagyunk, kiket a sors edzett és a jól végzett munka tehet fényessé. Miképen szóljunk tehát és parancsként mire mutassunk reá, hogy a munka jól induljon és épülni kezdjen az új magyar életforma, melyre nekünk e földön multhatatlanul szükségünk van. Szavunk nem nevekre szól, hanem testvérekhez, akik egyetlen történelmi és sorsközösség tagjai. S mint parancsra, az élet tényeire kell rámutatnunk, amelyek egyforma erővel hangsúlyozzák nekünk a magyarságot a magyar életformával s Erdély időtlen törvényeit az új életformával. Valóban úgy van, hogy az élet tényei, mint egyetlen bizonyosság, azok mutatják meg az utat, amelyen a történelem és nagyjaink tanítása szerint s népi műveltségünkkel fegyverkezve bizton elindulhatunk.

De mielőtt megtenné az első lépést ez az érett és közös munkára összefogott nemzedék, újból hirdetjük, amit vallomásunk elején mondtunk: az élet tényei azt mutatják, hogy az erdélyi magyarság lélekben önmagához tért. Ez az igazság, mint minden igazság e földön, magában hordja a munka és az építés törvényét. Félre nem érthető világossággal olvassuk ki hát belőle, hogy az élet tényei egységre mutatnak. Ez az egység pedig családi és nemzeti jellegű, amiből törvény szerint következik, hogy az erdélyi magyarság új életformája a családdá alakult nemzeti közösség.

*Abafáy Gusztáv
Albrecht Dezső
Asztalos István
Asztalos Sándor
Bíró Sándor
Debreczeni László
Demeter Béla
Gagyí László
Jancsó Elemér
Juhász István
Kacsó Sándor*

*Kemény János
Kéki Béla
Kovács György
László Dezső
László Ferenc
Mikó Imre
Nagy András
Nagy Ödön
Parádi Kálmán
Pálffy Károly
Szabó István*

*Szabó T. Attila
Szemlér Ferenc
Szenczei László
Szűcs Elemér
Teleki Ádám
Váró György
Vásárhelyi Z. Emil
Venczel József
Vita Sándor
Vita Zsigmond
Wass Albert*